

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU-förordningen om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU-förordningen om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam (RP 57/2025 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 30/2025 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Sami Demirbas, justitieministeriet
- specialsakkunnig Roosa Patrakka, kommunikationsministeriet
- bevakningschef Jonna Carlson, Statens revisionsverk
- förvaltningsrättsdomare Liisa Selvenius-Hurme, Helsingfors förvaltningsdomstol
- överinspektör Nina Jokela, dataombudsmannens byrå
- polisjurist Visa Weckström, Polisstyrelsen
- ledande sakkunnig Sirpa Sillstén, Transport- och kommunikationsverket
- chef för samhällskontakter Suvi Aherto, MTV Ab
- verkställande direktör Riikka-Maria Lemminki, Marketing Finland
- branschdirektör Ismo Huhtanen, Medieförbundet rf
- jurist Kirsi Väättämoinen, SOSTE Finlands social och hälsa rf
- advokat Jukka Lång, Finlands Advokater
- expert Salla Nazarenko, Finlands Journalistförbund rf
- professor Sakari Melander
- professor Olli Mäenpää.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Ålands landskapsregering
- Opinionsnämnden för massmedier
- Centern i Finland r.p.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

- Finlands Socialdemokratiska Parti r.p
- Vänsterförbundet r.p.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en ny lag om organiseringen av tillsynen över efterlevnaden av Europeiska unionens förordning om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam. Dessutom föreslår regeringen ändringar i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet, lagen om kandidaters valfinansiering, partilagen, lagen om statens revisionsverk, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och lagen om verkställighet av böter.

Propositionens huvudsakliga syfte är att genomföra EU:s förordning om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam. Genomförandet av förordningen förutsätter att kompletterande bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av förordningen utfärdas.

I propositionen föreslås det att statens revisionsverk ska vara den huvudsakliga tillsynsmyndigheten när det gäller efterlevnaden av förordningen. Statens revisionsverk ska också vara den nationella kontaktpunkt som ska utses enligt förordningen. I lagen föreslås det bestämmelser om bland annat rätten att få tillgång till information och att utföra inspektioner samt rätten att påföra påföljdsavgifter. Andra behöriga myndigheter enligt förordningen är dataombudsmannen och Transport- och kommunikationsverket, vilkas nuvarande befogenheter enligt propositionen ska kompletteras i fråga om myndighetssamarbetet och informationsutbytet. Eftersom förordningen innehåller ny lagstiftning om politisk reklam, är utgångspunkten för myndighetens tillsynsarbete dock handledning och rådgivning.

Genom den föreslagna ändringen av lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet överförs dataombudsmannens tillsynsuppgifter i fråga om transparensen när det gäller samhällelig och politisk reklam på onlineplattformar till statens revisionsverk för att tillsynen i fråga om efterlevnaden av förordningen om politisk reklam och förordningen om digitala tjänster ska vara så tydlig och enhetlig som möjligt.

Genom den föreslagna ändringarna av lagen om kandidaters valfinansiering och partilagen upphävs de gällande bestämmelserna om namnet på betalaren av valreklam.

Genom den föreslagna ändringen av lagen om statens revisionsverk upphävs bestämmelserna om vitesnämnden. I stället inrättas vid verket en påföljdsnämnd med uppgift att i fortsättningen påföra alla påföljdsavgifter för verkets räkning och döma ut vite som verket har förelagt.

Genom den föreslagna ändringen av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet utsträcks sekretessbestämmelsen i fråga om valfinansiering till att gälla också de uppgifter som gäller tillsynen över efterlevnaden av förordningen om politisk reklam.

I övrigt är ändringarna i de anknyttande lagarna av teknisk natur.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

Propositionen hänför sig till den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2025 och avses bli behandlad i samband med den. Lagarna avses till övervägande del träda i kraft den 10 oktober 2025, då den huvudsakliga tillämpningen av förordningen om politisk reklam börjar.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Europaparlamentet och rådet antog den 13 mars 2024 förordning (EU) 2024/900 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam (nedan förordningen om politisk reklam eller förordningen). Syftet med förordningen är att förbättra transparensen i politisk reklam och fastställa regler för inriktningen av politisk onlinereklam för att unionsmedborgarna lättare ska kunna identifiera politiska reklammeddelanden, få information om aktörerna bakom meddelandena och få vetskap om när och på vilka villkor de utsätts för politisk onlinereklam. Dessutom strävar förordningen efter att förhindra skadlig hybridpåverkan bland annat vid val.

Förordningen innehåller olika krav på transparens och aktsamhet för sponsorer och tjänsteleverantörer av politisk reklam, såsom skyldighet att lämna och bevara information samt skyldighet att märka reklammeddelanden och tillhandahålla bakgrundsinformation. Största delen av skyldigheterna gäller tjänsteleverantörer, särskilt utgivare av politisk reklam.

Förordningen är direkt tillämplig i EU:s medlemsstater. I propositionen innehåller sådana kompletterande bestämmelser som krävs för att genomföra förordningen. Bestämmelserna handlar främst om ordnandet av den nationella myndighetstillsynen.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och är lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med anmärkningarna och ändringarna nedan.

Behöriga myndigheter

I propositionen föreslås det att statens revisionsverk (revisionsverket) är den huvudsakliga tillsynsmyndigheten för förordningen. Revisionsverket föreslås få de befogenheter som behövs för tillsynen över förordningen, såsom rätten att få information samt rätten att utföra inspektioner, att förena beslut med vite och påföra påföljdsavgifter vid särskilt föreskrivna överträdelser av förordningen. Förordningen medför dessutom tillsynsuppgifter för dataombudsmannen och samordningsuppgifter för Transport- och kommunikationsverket.

Av orsaker som beror på förordningen om politisk reklam är det inte möjligt att rikta tillsynen över förordningen till en enda nationell myndighet (se RP, s. 62). Man har dock strävat efter att organisera och fördela tillsynsuppgifterna enligt förordningen mellan myndigheterna så tydligt och effektivt som möjligt. I tillsynsbestämmelserna har man också beaktat att förordningen om politisk reklam ska tillämpas parallellt med den så kallade förordningen om digitala tjänster (EU) 2022/2065.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

Revisionsverket är behörigt att sörja för tillsynen över efterlevnaden av förordningen och informationsgången i anslutning till förordningen också i samband med val på Åland. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande om propositionen ansett att det för att tillsynen över lagen ska vara smidig krävs att revisionsverket när det gäller tillämpningen av lagen samarbetar med landskapsregeringen och landskapets revisionsverk och också ser till att informationen på Åland är tillräcklig (se GrUU 30/2025 rd).

Myndighetsuppgifterna i anslutning till förordningen är nya och de baserar sig på den nya reglering i förordningen och propositionen som bildar en delvis rätt komplicerad helhet. Genomförandet av förordningen förutsätter således att myndigheterna har tillräckliga resurser och tillräcklig kompetens. Lagutskottet betonar särskilt vikten av att säkerställa revisionsverkets väglednings- och rådgivningstjänster och tillräckliga resurser för dem. Konsekvenserna av den nya regleringen och hur den fungerar bör i fortsättningen följas upp både nationellt och på EU-nivå.

Myndigheternas undersökningsförfarande och tillsynsåtgärder

I 5 § i lagförslag 1 föreskrivs det om revisionsverkets behörighet att utföra inspektioner som behövs för tillsynen över efterlevnaden av lagen. Grundlagsutskottet fäster uppmärksamhet vid specialmotiveringen till den föreslagna bestämmelsen (se RP s. 87) där det påpekas att även om inspektionsrätten inte gäller källskyddat material på det sätt som anges i propositionen, ska utövan- det av inspektionsbefogenheterna dock alltid ske med hänsyn till källskyddet enligt 16 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (lagen om yttrandefrihet) (se GrUU 30/2025 rd). Enligt grundlagsutskottet kan beaktandet av källskyddet vid tillämpningen av den nu föreslagna lagstiftningen inte grunda sig enbart på propositionsmotiv. Grundlagsutskottet påpekar att om det vid tillämpningen av denna lag råder oklarhet om tryggheten av källskyddet enligt 16 § i lagen om yttrandefrihet, så måste bestämmelserna preciseras.

Lagutskottet anser att förhållandet mellan bestämmelserna om inspektionsbefogenhet i 5 § i lagförslaget och tryggheten av källskyddet förblir oklart och flertydigt och att den föreslagna paragrafen kan tolkas så att inspektionsbefogenheten också gäller uppgifter som tryggas av källskyddet, även om detta inte är propositionens syfte. Detsamma gäller revisionsverkets rätt att få information enligt 3 § i lagförslag 1. Lagutskottet föreslår därför på det sätt som närmare anges nedan i detaljmotiveringen att källskyddet beaktas i både 3 och 5 § i lagförslag 1.

Grundlagsutskottet anser att bestämmelserna i 5 § i lagförslag 1 uppfyller de villkor som grundlagsutskottet i sin utlåtandepaxis ställt på bestämmelser som rör hemfriden och att inspektionsbefogenheten i lokaler som omfattas av hemfriden i 4 mom. i den föreslagna paragrafen på behö- rigt sätt är kopplad till nödvändighetskravet. Enligt grundlagsutskottet är det dock i ljuset av pro- positionen inte helt klart att förordningen om politisk reklam förutsätter att inspektionsbefogen- heten utsträcks till lokaler som skyddas av hemfriden. Om förordningen inte medför någon skyl- dighet att utsträcka inspektionsrätten också till lokaler som omfattas av hemfriden, bör inspek- tionsrätten enligt grundlagsutskottet på grund av kravet på proportionalitet i lagstiftningen begränsas så att den inte gäller utrymmen som omfattas av hemfriden.

Enligt uppgift från justitieministeriet medför förordningen om politisk reklam en skyldighet att utsträcka inspektionsrätten också till lokaler som omfattas av hemfriden och som används för nä-

Betänkande LaUB 12/2025 rd

ringsverksamhet. Till denna del finns det inget nationellt handlingsutrymme. Inom det nationella handlingsutrymmet kan det dock ställas en högre tröskel för utövande av inspektionsrätten som en del av de rättssäkerhetsgarantier som förordningen kräver på det sätt som föreslås i propositionen. Detsamma gäller förordningen om digitala tjänster, och därför motsvarar den nu föreslagna regleringslösningen det nationella genomförandet av förordningen om digitala tjänster (6 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet, 18/2024).

Påföljder

Enligt artikel 25.1 i förordningen om politisk reklam ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelser av artiklarna 5—17, 20 och 21. Sanktionerna kan vara av straffkaraktär eller vid behov av annan typ. De sanktioner som påförs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Förordningen fastställer typerna av sanktioner, men det finns nationellt handlingsutrymme när det gäller valet av typer av sanktioner och vilka överträdelser de riktar sig mot. När det gäller bestämmelserna om sanktioner ska man dessutom ta hänsyn till bestämmelserna om pressfrihet och yttrandefrihet i andra medier samt till regler eller normer för journalistyrket.

Av artikel 25.4 i förordningen framgår att medlemsstaternas tillsynsmyndigheter vid beslut om typ av sanktioner och deras nivå i varje enskilt fall ska ta vederbörlig hänsyn till ett antal omständigheter, såsom överträdelsens karaktär, allvar, upprepning och varaktighet samt om överträdelsen skett med uppsåt eller av oaktsamhet. Dessutom ska man beakta de åtgärder som vidtagits för att mildra eventuella skador och eventuella motsvarande tidigare överträdelser samt eventuella andra försvårande eller förmildrande faktorer som är tillämpliga på omständigheterna i fallet. Även graden av samarbete med den behöriga myndigheten och, i tillämpliga fall, storleken på och den ekonomiska kapaciteten hos den enhet som är föremål för sanktioner ska beaktas.

De grunder för bestämmelserna om sanktioner som anges i förordningen kompletteras med bestämmelserna om administrativa påföljder i 3 kap. i lagförslag 1 i propositionen. Utskottet anser att de föreslagna bestämmelserna om påföljder på vederbörligt sätt beaktar bestämmelserna i förordningen och det nationella handlingsutrymme som förordningen möjliggör. Också det nära förhållandet mellan förordningen om politisk reklam och förordningen om digitala tjänster och det nationella genomförandet av förordningen har beaktats, eftersom de föreslagna påföljdsbestämmelserna i stor utsträckning stämmer överens med lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet. Detta kan anses motiverat med beaktande av det nära förhållandet mellan förordningen om politisk reklam och den nationella genomförandelagstiftningen om den förordningen och förordningen om digitala tjänster och den nationella genomförandelagstiftningen (se bl.a. RP s. 52).

För att säkerställa att påföljdssystemet är effektivt anses det i propositionen vara nödvändigt att påföljden för överträdelser av vissa skyldigheter enligt förordningen är en administrativ påföljdsavgift av straffkaraktär (13 § i lagförslag 1). Det föreslås att en påföljdsavgift ska påföras endast för överträdelser av sådana skyldigheter för tillhandahållare av politiska reklamtjänster som är tillräckligt noggrant avgränsade, som inte innehåller kvalitativa eller öppna kriterier och där påföljdsavgiften kan anses stå i proportion till överträdelsen då användning av andra administrativa påföljder, såsom vite, inte kan anses vara tillräckligt effektivt och ändamålsenligt (se RP s. 52).

Betänkande LaUB 12/2025 rd

Det högsta belopp för påföljdsavgiften (sex procent) som fastställs i förordningen föreslås på det sätt som förordningen möjliggör bli kopplat till tjänsteleverantörens omsättning.

Lagutskottet påpekar att området för det beteende som bestraffas med påföljdsavgifter bestäms utifrån delvis komplicerade bestämmelser i förordningen. I ljuset av detta och med beaktande av att den föreslagna regleringen gör det möjligt att påföra mycket stränga påföljdsavgifter betonar lagutskottet att påföljdsavgifterna ska vara proportionerliga och påföras i sista hand, samt att i första hand skall tillsynsmyndigheten ge rådgivning och styrning.

Konsekvenserna av påföljdsbestämmelserna och hur de fungerar bör följas noggrant. Påföljdssystemet får inte ha en sådan avskräckande effekt som är problematisk med tanke på det politiska och samhälleliga deltagandet (se GrUU 57/2022 rd).

Ekonomiska konsekvenser, samband med andra propositioner och ikraftträdande

Den föreslagna regleringen medför behov av tilläggsanslag för statens revisionsverk. Enligt propositionen hänförs den sig till den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2025 och avses bli behandlad i samband med den. Enligt propositionen avses lagarna träda i kraft den 10 oktober 2025, då EU-förordningen börjar tillämpas

Det har inte varit möjligt att behandla propositionen i riksdagen så att de föreslagna lagarna skulle ha trätt i kraft enligt den ovan nämnda tidsplanen. Ikraftträdandet senareläggs därför till ingången av 2026. Propositionen har därför lösgjorts från behandlingen av den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2025. De tilläggsanslag till revisionsverket som genomförandet av propositionen kräver från ingången av 2026 ingår i budgetpropositionen för 2026 (RP 99/2025 rd). I budgetpropositionen för nästa år ökar också dataombudsmannens resurser, vilket är positivt med tanke på tillsynen över genomförandet av förordningen. Propositionen hör därmed samman med statsbudgeten för 2026 och ska behandlas i samband med den.

Regeringen föreslår att 1 § 2 mom. i lagförslag 7 (lagen om verkställighet av böter, 672/2002) ändras. Riksdagen har behandlat och behandlar för närvarande flera andra propositioner där det också föreslås att paragrafen ändras (RP 90/2024 rd, RP 5/2025 rd, RP 16/2025 rd, RP 26/2025 rd, RP 46/2025 rd, RP 74/2025 rd, RP 77/2025 rd, RP 128/2025 rd och RP 134/2025 rd). Ändringsförslagen och ikraftträdandet av ändringarna måste samordnas.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om organisering av tillsynen över efterlevnaden av Europeiska unionens förordning om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam

2 kap. Myndigheternas undersökningsförfarande och tillsynsåtgärder

3 §. Revisionsverkets rätt att få information Med hänvisning till det som sägs ovan i utskottets överväganden föreslår lagutskottet som ett förtydligande av regleringen att *1 mom.* komplet-

Betänkande LaUB 12/2025 rd

teras med en begränsning enligt vilken revisionsverket inte har rätt att få information som omfattas av det källskydd som avses i 16 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2007).

5 §. Inspektioner. Med hänvisning till det som sägs ovan i utskottets överväganden föreslår lagutskottet att 2 *mom.* kompletteras med en motsvarande begränsning som 3 § 1 *mom.*

9 §. Tillsynsbeslut. Utskottet gör en språklig korrigerings i den finska språkdräkten. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

3 kap. Administrativa påföljder

13 §. Påföljdsavgift för en tillhandahållare av politiska reklamtjänster. I 4 *punkten* hänvisas det till en överträdelse eller försummelse av en skyldighet som gäller innehållet i ett transparensmeddelande enligt artikel 12 i förordningen. Bestämmelser om innehållet i transparensmeddelanden finns i artikel 12.1. Artikel 12.6 ger kommissionen befogenhet att anta delegerade akter för att ändra punkt 1 i artikeln genom att lägga till nya led om innehållet i transparensmeddelanden i förteckningen över led i punkten. Området för det beteende som bestraffas med påföljder kan således utvidgas med kommissionens delegerade akter. För att precisera bestämmelsen och göra den mer förutsägbar föreslår lagutskottet att en eventuell utvidgning av området för det beteende som bestraffas med påföljder genom kommissionens delegerade akt uttryckligen beaktas i 4 punkten.

15 §. Avstående från att påföra påföljdsavgift. I lagförslaget föreskrivs det inte om preskription av rätten att påföra påföljdsavgift. Utskottet anser att bestämmelsen behöver kompletteras med en sådan bestämmelse och föreslår därför att paragrafen kompletteras med *ett nytt 5 mom.* och att *paragrafrubriken* ändras. I utskottets förslag till moment föreskrivs det om preskription av rätten att påföra påföljdsavgift på motsvarande sätt som i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet.

5 kap. Särskilda bestämmelser

22 §. Verkställighet av påföljdsavgift. Paragrafens 2 *mom.* föreskriver om preskription av påföljdsavgifter. Utskottet föreslår att momentet stryks som obehövligt, eftersom riksdagen efter det att propositionen lämnades har godkänt ändringar i lagen om verkställighet av böter (416/2025, RSv 52/2025 rd — RP 5/2025 rd) som träder i kraft den 1 januari 2026. Till följd av ändringarna föreskrivs det om preskription av påföljdsavgifter i den allmänna lagen. Eftersom också ikraftträdandet av bestämmelserna om verkställighet av förordningen senareläggs till 2026 på det sätt som beskrivs ovan i utskottets överväganden, behöver det inte föreskrivas särskilt om preskription av påföljdsavgift i det aktuella lagförslaget.

24 §. Ikraftträdande. Med hänvisning till detaljmotiven till 22 § föreslår utskottet att den andra meningen i paragrafen stryks som obehövlig.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

3. Lagen om ändring av 4 och 10 § i lagen om kandidaters valfinansiering

Ingressen. Utskottet har justerat ingressen till lagförslaget, eftersom 4 § 5 mom. har ändrats efter det att propositionen lämnades genom lag 373/2025 (RSv 62/2025 rd — RP 190/2024 rd).

4. Lagen om ändring av 8 b och 9 e § i partilagen

Ingressen. Utskottet har justerat ingressen till lagförslaget, eftersom 8 b § 5 mom. har ändrats efter det att propositionen lämnades genom lag 374/2025 (RSv 62/2025 rd — RP 190/2024 rd).

5. Lagen om ändring av lagen om statens revisionsverk

15 §. Vite. Det föreslås att andra meningen i 1 mom. i den gällande paragrafen ändras så att vite döms ut av den påföljdsnämnd som avses i 15 a §. Enligt utredning till utskottet är propositionens syfte att bestämmelsen ska tillämpas på utdömande av vite som avses i 12 § i lagförslag 1, även om det inte finns någon uttrycklig bestämmelse eller motivering om detta. Utskottet föreslår att bestämmelsen förtydligas så att den gäller inte endast utdömande av vite som har förelagts med stöd av lagen om revisionsverket utan också utdömande av vite som har förelagts med stöd av någon annan lag. Preciseringsen gäller då inte endast viten som föreläggs med stöd av lagförslag 1 utan också viten som föreläggs med stöd av annan lagstiftning. För detta talar det att avsikten enligt utredning till utskottet redan från början har varit att 15 § 1 mom. i lagen om revisionsverket ska gälla alla viten som revisionsverket förelägger, men i och med stiftandet av speciallagstiftning, där det föreskrivs särskilt om utdömande av vite, har ordalydelsen blivit svårare att formulera.

7. Lagen om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

1 §. Lagens tillämpningsområde. I 1 § 2 mom. i lagen om verkställighet av böter finns en förteckning över de administrativa påföljder av straffkaraktär vid vilkas verkställighet lagen om verkställighet av böter ska iakttas. I lagförslaget föreslås det att förteckningen i 1 § 2 mom. kompletteras med en ny 37 punkt om den påföljdsavgift som avses i lagförslag 1.

Riksdagen har efter det att propositionen lämnades godkänt ändringar i lagen om verkställighet av böter genom vilka strukturen i 1 § och formuleringen i 2 mom. har ändrats (416/2025, RSv 52/2025 rd — RP 5/2025 rd). Efter det att propositionen lämnades har riksdagen också godkänt en ändring genom vilken en ny 60 punkt har fogats till 1 § 2 mom. i lagen om verkställighet av böter (860/2025, RSv 63/2025 rd — RP 26/2025 rd). Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026. Den föreslagna ändringen måste samordnas med tidigare ändringar. Till följd av detta ändras 1 § 2 mom. 37 punkten till 61 punkten. Samtidigt måste lagförslagets *ingress* ses över.

Riksdagen har nyligen godkänt en ändring av 1 § 2 mom. 52 punkten i lagen om verkställighet av böter (RSv 101/2025 rd, RP 134/2025 rd, KoUB 17/2025 rd), som avses träda i kraft den 1 januari 2026. Också denna ändring måste beaktas i *ingressen* till lagförslaget.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 och 6 i proposition RP 57/2025 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1, 3—5 och 7 i proposition RP 57/2025 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om organisering av tillsynen över efterlevnaden av Europeiska unionens förordning om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Genom denna lag kompletteras Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam (nedan *förordningen om politisk reklam*) och dess nationella tillämpning.

2 §

Den nationella kontaktpunkten och andra behöriga myndigheter

Statens revisionsverk (*revisionsverket*) är den nationella kontaktpunkt som avses i artikel 22 i förordningen om politisk reklam.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

Revisionsverket är den i artikel 22 i förordningen om politisk reklam avsedda behöriga myndighet som ansvarar för tillämpningen och genomförandet av förordningen, om inte något annat framgår av den artikeln eller av denna lag. Revisionsverket utövar dock inte tillsyn över det förbud mot diskriminering som avses i artikel 5.1 i förordningen.

Också dataombudsmannen och Transport- och kommunikationsverket är sådana behöriga myndigheter som avses i artikel 22 i förordningen.

2 kap.

Myndigheternas undersökningsförfarande och tillsynsåtgärder

3 §

Revisionsverkets rätt att få information

När revisionsverket fullgör sina uppgifter enligt förordningen om politisk reklam och denna lag har verket trots sekretessbestämmelserna rätt att av de sponsorer och tillhandahållare av politiska reklamtjänster som avses i artikel 3 i den förordningen få behövlig information och behövliga redogörelser och handlingar om en misstänkt överträdelse av den förordningen och av skyldigheterna enligt denna lag. **Revisionsverket har dock inte rätt att få information som omfattas av det källskydd som avses i 16 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003).**

Revisionsverket har på de grunder som anges i 1 mom. dock rätt att få endast nödvändig information om särskilda kategorier av personuppgifter eller med tanke på skyddet för privatlivet med dem jämförbar nödvändig information om en misstänkt överträdelse av förordningen om politisk reklam och av skyldigheterna enligt denna lag.

Utöver det som anges i 1 och 2 mom. har revisionsverket för fullgörande av sina uppgifter enligt artikel 22.3 i förordningen om politisk reklam rätt att trots sekretessbestämmelserna få behövlig information och behövliga redogörelser och handlingar om en misstänkt överträdelse av andra personer som avses i artikel 51.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (*förordningen om digitala tjänster*).

Tillhandahållare av politiska reklamtjänster, sponsorer som avses i 1 mom. och andra personer som avses i 3 mom. ska lämna ut uppgifterna utan oskäligt dröjsmål, i den form som myndigheten begär och avgiftsfritt.

Revisionsverket har den rätt att få sådan information som föreskrivs i denna paragraf när verket på begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat begär den med stöd av artikel 23 i förordningen om politisk reklam eller när verket deltar i sådana gemensamma utredningar som avses i artikel 23 i den förordningen.

Utöver vad som föreskrivs i 5 mom. har revisionsverket sådana rättigheter att få information som anges i denna paragraf när verket på begäran av Transport- och kommunikationsverket begär information med stöd av artikel 58 i förordningen om digitala tjänster eller när revisionsverket deltar i sådana gemensamma undersökningar enligt artikel 60 i den förordningen som på initiativ av Transport- och kommunikationsverket genomförs av de myndigheter som är samordnade.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

4 §

Informationsutbyte mellan myndigheterna

De behöriga myndigheterna har trots sekretessbestämmelserna rätt att till varandra lämna ut information och handlingar som de fått eller upprättat i samband med skötseln av sina uppgifter enligt förordningen om politisk reklam och denna lag samt att för varandra röja sekretessbelagd information, om det är nödvändigt för skötseln av deras uppgifter enligt förordningen om politisk reklam eller denna lag.

Revisionsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att av förundersökningsmyndigheten få den information som är nödvändig för att följa bestämmelserna i 15 § 3 mom.

5 §

Inspektioner

Revisionsverket har för tillsynen över misstänkta överträdelser av förordningen om politisk reklam och av skyldigheterna enligt denna lag rätt att få tillträde till lokaler som en tillhandahållare av politiska reklamtjänster eller någon annan person enligt artikel 51.1 a i förordningen om digitala tjänster i de situationer som anges i artikel 22.3 i den förordningen använder för ändamål som rör deras närings- eller yrkesverksamhet och att utföra de inspektioner som behövs för tillsynen.

Revisionsverket har vid inspektionerna trots sekretessbestämmelserna och oberoende av lagringsmediet rätt att få för granskning, kopiera och för kopiering beslagta affärskorrespondens, bokföring, andra handlingar och information, i vilken form som helst, som behövs för en tillsynsuppgift i samband med en misstänkt överträdelse. De tjänstemän som förrättar inspektionen har rätt att av en företrädare för och anställda hos tillhandahållaren av politiska reklamtjänster eller andra personer som avses i artikel 51.1 a i förordningen om digitala tjänster få redogörelser för fakta och handlingar som har samband med föremålet för och ändamålet med inspektionen och protokollföra de svar som har erhållits. **Revisionsverket har dock inte rätt att få information som omfattas av det källskydd som avses i 16 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation.**

På inspektioner tillämpas dessutom 39 § i förvaltningslagen (434/2003).

I utrymmen som används för boende av permanent natur får inspektion utföras endast om det är nödvändigt för att utreda en misstänkt överträdelse och det i det aktuella fallet finns motiverade och specificerade skäl att misstänka att det har skett eller kommer att ske en sådan överträdelse av förordningen om politisk reklam eller av skyldigheterna enligt denna lag att påföljden kan vara en administrativ påföljdsavgift enligt denna lag.

Revisionsverket har de inspektionsrättigheter som anges i denna paragraf när verket på begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat förrättar inspektion i Finland med stöd av artikel 23 i förordningen om politisk reklam eller när verket deltar i sådana gemensamma utredningar enligt artikel 23 i den förordningen som genomförs gemensamt av de behöriga myndigheterna.

Utöver vad som föreskrivs i 5 mom. har revisionsverket sådana inspektionsrättigheter som anges i denna paragraf när verket på begäran av Transport- och kommunikationsverket utför inspektioner i Finland med stöd av artikel 58 i förordningen om digitala eller när revisionsverket deltar i sådana gemensamma undersökningar enligt artikel 60 i den förordningen som på initiativ av Transport- och kommunikationsverket genomförs av de myndigheter som är samordnare.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

6 §

Kallelse att höras

Revisionsverket har rätt att för den tillsyn som avses i artikel 22.3 i förordningen om politisk reklam kalla in och höra en företrädare för eller en anställd hos en tillhandahållare av förmedlingstjänster för lämnande av information om en misstänkt överträdelse av förordningen om digitala tjänster och av skyldigheterna enligt denna lag. Revisionsverket har samma rätt också i fråga om företrädare för eller anställda hos en sådan annan person som avses i artikel 51.1 a i förordningen om digitala tjänster. Revisionsverket kan med samtycke av den som hörs protokollföra erhållna svar med alla tekniska medel.

Revisionsverket har sådana rättigheter att få information som föreskrivs i denna paragraf när verket med stöd av artikel 23 i förordningen om politisk reklam begär information på begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat eller när verket deltar i sådana gemensamma utredningar enligt den artikeln som genomförs av de behöriga myndigheterna.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. har revisionsverket sådana rättigheter att få information som anges i denna paragraf när Transport- och kommunikationsverket med stöd av artikel 58 i förordningen om digitala tjänster begär information på begäran av en myndighet som är samordnare i en annan medlemsstat eller när revisionsverket deltar i sådana gemensamma undersökningar enligt artikel 60 i den förordningen som på initiativ av Transport- och kommunikationsverket genomförs av de myndigheter som är samordnare.

7 §

Undantag från rätten att få information och utföra inspektioner när det gäller advokater och andra rättegångsombud och rättegångsbiträden

Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan i detta kapitel har revisionsverket inte rätt att av en i lagen om advokater (496/1958) avsedd advokat eller något annat utomstående rättegångsombud eller rättegångsbiträde eller av deras biträde eller av den till vars förmån rättegångsombudets eller rättegångsbiträdets tystnadsplikt har föreskrivits få eller granska konfidentiella uppgifter och handlingar som utväxlat i samband med skötseln av uppdraget som rättegångsombud. Som sådana uppdrag räknas utöver egentliga rättegångsrelaterade uppdrag även juridisk rådgivning om klienters rättsliga ställning vid förundersökning till följd av brott, vid ett administrativt förfarande eller vid annan handläggning av ärenden före rättegång eller juridisk rådgivning för inledande eller undvikande av rättegång.

Undantaget tillämpas på alla undersökningsbefogenheter revisionsverket har enligt artikel 22.5 i förordningen om politisk reklam, artikel 51.1 i förordningen om digitala tjänster och 3, 5 och 6 § i denna lag, oberoende av om de utövas vid utförandet av revisionsverkets egna uppgifter eller på begäran av Transport- och kommunikationsverket eller en behörig myndighet i en annan medlemsstat.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

8 §

Handräckning

Revisionsverket har rätt att på begäran få handräckning av polisen för att utföra sina uppgifter enligt förordningen om politisk reklam och denna lag.

9 §

Tillsynsbeslut

När revisionsverket utför uppgifter enligt denna lag kan de genom sitt beslut ålägga en sponsor eller en tillhandahållare av politiska reklamtjänster som bryter mot förordningen om politisk reklam att upphöra med överträdelsen av den förordningen och att inom skälig tid avhjälpa sitt fel eller sin försummelse.

10 §

Åtaganden

Revisionsverket kan genom sitt beslut bestämma att åtaganden som tillhandahållare av förmedlingstjänster erbjuder för efterlevnaden av artiklarna 7–17 och 21 i förordningen om politisk reklam ska vara bindande för dem. I beslutet ska det samtidigt konstateras att det inte längre finns skäl för den behöriga myndigheten att ingripa. Beslutet ska gälla tills vidare eller för en viss tid.

Revisionsverket kan ta upp ärendet till ny behandling, om ett sakförhållande som låg till grund för beslutet har ändrats i något väsentligt avseende, om åtagandena åsidosätts eller om beslutet har grundat sig på ofullständig, oriktig eller vilseledande information som lämnats av parterna.

11 §

Myndighetssamarbete

När revisionsverket, dataombudsmannen och Transport- och kommunikationsverket utför uppgifter enligt förordningen om politisk reklam och denna lag ska de samarbeta med varandra på ett ändamålsenligt sätt.

Om dataombudsmannen eller Transport- och kommunikationsverket tar emot en sådan begäran om åtgärder som avser de skyldigheter som en sponsor eller en tillhandahållare av politiska reklamtjänster har enligt förordningen om politisk reklam, ska dataombudsmannen eller Transport- och kommunikationsverket underrätta revisionsverket om detta.

Om revisionsverket tar emot en sådan begäran om åtgärder som avser de skyldigheter som en tillhandahållare av förmedlingstjänster har enligt artikel 7–17 och artikel 21 i förordningen om politisk reklam, ska revisionsverket meddela Transport- och kommunikationsverket om detta.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

12 §

Vite

Revisionsverket kan förena ett tillsynsbeslut enligt 9 § eller något annat föreläggande som det meddelat med ett vitesföreläggande riktat till en sponsor eller en tillhandahållare av politiska reklamtjänster eller till en annan person som avses i artikel 51.1 a i förordningen om digitala tjänster.

I situationer som avses i artikel 22.3 i förordningen om politisk reklam föreläggs en tillhandahållare av förmedlingstjänster vite i form av ett löpande vite per dag. Det vite som föreläggs en tillhandahållare av förmedlingstjänster får uppgå till högst fem procent av tillhandahållarens genomsnittliga globala dagsomsättning eller dagsinkomst per förseningsdag under den räkenskapsperiod som föregår beslutet om vitesföreläggande. Med omsättning avses omsättning enligt 4 kap. 1 § i bokföringslagen (1336/1997) eller motsvarande omsättning. Om bokslutet ännu inte färdigställts när vite föreläggs eller om affärsverksamheten nyligen har inletts och något bokslut inte finns tillgängligt, kan omsättningen uppskattas utifrån någon annan tillgänglig utredning.

Vite som avses i 2 mom. föreläggs med avvikelse från vad som anges i 9 § i viteslagen (1113/1990) utan fast grundbelopp och tilläggsbelopp. Med avvikelse från vad som anges 10 § 2 mom. i viteslagen får vite som avses i 2 mom. på en gång dömas ut för högst 60 dagar. För den överstigande tiden bortfaller vite för de dagar som har börjat innan beslutet om utdömande av vite fattas.

En skyldighet enligt 3 § att lämna information får inte förenas med ett vitesföreläggande riktat till en fysisk person, om det finns anledning att misstänka personen för brott och informationen har samband med det ärende som brottsmisstanken hänför sig till. En begäran om hörande enligt 6 § får inte heller förenas med ett vitesföreläggande riktat till en fysisk person.

I övrigt tillämpas i fråga om vite viteslagen.

3 kap.

Administrativa påföljder

13 §

Påföljdsavgift för en tillhandahållare av politiska reklamtjänster

Påföljdsavgift kan av statens revisionsverk påföras en tillhandahållare av politiska reklamtjänster som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot

1) skyldigheten enligt artikel 7.1 i förordningen om politisk reklam att begära de förklaringar som avses den bestämmelsen av sponsorer och tillhandahållare av reklamtjänster som agerar för sponsorerers räkning eller skyldigheten enligt artikel 7.2 i den förordningen att säkerställa att de avtal som de ingått föreskriver att sponsorer eller tillhandahållare av reklamtjänster som agerar för sponsorerers räkning ska tillhandahålla och skaffa behövlig information i enlighet med artikel 7.2 i den förordningen,

2) skyldigheten enligt artikel 9.1 i förordningen om politisk reklam att bevara den behövliga information som anges i artikel 9.1 i den förordningen eller skyldigheten enligt artikel 9.3 i den förordningen att bevara informationen under den tid som anges i artikel 9.3 i den förordningen,

Betänkande LaUB 12/2025 rd

3) skyldigheten enligt artikel 11.1 i förordningen om politisk reklam att säkerställa att tillräcklig information görs tillgänglig i samband med publicering, tillhandahållande och spridning av politiska reklammeddelanden eller skyldigheten enligt artikel 11.1 eller artikel 11.3 i den förordningen att göra den information som avses i artikel 11.1 tillgänglig i form av en märkning som är anpassad till det medium som används, som gör det möjligt att identifiera meddelandet som ett politiskt reklammeddelande och som finns kvar om det politiska reklammeddelandet sprids ytterligare,

4) skyldigheten enligt artikel 12.1 i förordningen om politisk reklam att säkerställa att ett transparensmeddelande enligt artikel 11.1 e i den förordningen innehåller den behövliga information som avses i artikel 12.1 och sådana delegerade akter som avses i artikel 12.6, skyldigheten enligt artikel 12.3 första stycket i den förordningen att säkerställa att transparensmeddelanden som inte ingår direkt i ett politiskt reklammeddelande alltid är lätta att hitta under perioden för offentliggörande av det politiska reklammeddelandet, skyldigheten enligt artikel 12.3 andra stycket i den förordningen att presentera transparensmeddelanden som inte ingår direkt i ett politiskt reklammeddelande i ett lättillgängligt format och att hålla transparensmeddelanden uppdaterade under hela det politiska reklammeddelandets period för offentliggörande eller skyldigheten enligt artikel 12.4 i den förordningen för utgivare av politisk reklam att bevara sina transparensmeddelanden tillsammans med eventuella ändringar av dessa under en period på sju år efter det sista offentliggörandet av det politiska reklammeddelandet,

5) skyldigheten enligt artikel 13.2 i förordningen om politisk reklam för utgivare av politisk reklam som är mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer att säkerställa att varje politiskt reklammeddelande, tillsammans med den information som avses i artikel 12.1 i den förordningen, görs tillgänglig i den europeiska databasen över politiska reklammeddelanden online under hela den tid som anges i artikel 13.2 i den förordningen, skyldigheten enligt artikel 13.3 i den förordningen att ge fortsatt tillgång till den information som krävs enligt artikel 12.1 i den förordningen under den period som avses i artikel 9.3 i den förordningen under vilken politisk reklam avlägsnas eller tillgången till den omöjliggörs eller skyldigheten enligt artikel 13.2 i den förordningen för andra utgivare av politisk reklam än de som offentliggör politiska reklammeddelanden att genom en onlinetjänst göra varje sådant politiskt reklammeddelande och den information som krävs enligt artikel 12.1 i den förordningen tillgängliga i den europeiska databasen senast 72 timmar efter det första offentliggörandet av det politiska reklammeddelandet,

6) skyldigheten enligt artikel 14.1 i förordningen om politisk reklam att inkludera den i artikeln avsedda informationen om beloppen för eller värdet av andra förmåner som erhållits helt eller delvis i utbyte mot de tillhandahållna tjänsterna,

7) skyldigheten enligt artikel 21.1 första stycket i förordningen om politisk reklam för en i det stycket avsedd tjänstetillhandahållare som inte är etablerad i unionen, men erbjuder tjänster i unionen att skriftligen utse en fysisk eller juridisk person till sin rättsliga företrädare i en av de medlemsstater i Europeiska unionen där tjänstetillhandahållaren erbjuder sina tjänster.

14 §

Påföljdsavgiftens storlek

Påföljdsavgiftens storlek ska baseras på en samlad bedömning. När avgiftens storlek bestäms ska hänsyn tas till de faktorer som anges i artikel 25.4 i förordningen om politisk reklam och andra eventuella faktorer som kan ha påverkat omständigheterna.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

Den påföljdsavgift som påförs en tillhandahållare av politiska reklamtjänster får uppgå till högst 6 procent av tillhandahållarens globala årsomsättning under den räkenskapsperiod som föregår beslutet om påföljdsavgift.

Med omsättning avses omsättning enligt 4 kap. 1 § i bokföringslagen eller motsvarande omsättning. Om bokslutet ännu inte har färdigställts när påföljdsavgiften påförs eller om affärsverksamheten nyligen har inletts och något bokslut inte finns tillgängligt, kan omsättningen uppskattas utifrån någon annan tillgänglig utredning.

15 §

Avstående från att påföra påföljdsavgift och preskription av rätten att påföra påföljdsavgift

Påföljdsavgift påförs inte, om

- 1) överträdelsen av en skyldighet ska anses vara ringa, eller
- 2) påförande av påföljdsavgift måste anses uppenbart oskäligt.

Påföljdsavgift behöver inte påföras, om en tillhandahållare av politiska reklamtjänster själv har vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa en överträdelse eller försummelse av en i 13 § avsedd skyldighet omedelbart efter att ha upptäckt den, och det inte är fråga om en allvarlig eller återkommande överträdelse eller försummelse.

Påföljdsavgift får inte påföras den som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalprövning eller ett brottmål som är anhängigt vid en domstol. Påföljdsavgift får inte heller påföras den som genom en lagakraftvunnen dom har dömts för samma gärning.

Statliga myndigheter, statliga affärsverk, myndigheter i välfärdsområdena, kommunala myndigheter, samkommuner, landskapet Ålands självstyrelsemyndigheter, självständiga offentliga rättsliga inrättningar, riksdagens ämbetsverk, republikens presidents kansli, evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, ortodoxa kyrkan i Finland och de två sistnämndas församlingar, kyrkliga samfundigheter och övriga organ får inte påföras påföljdsavgift.

Påföljdsavgift får inte påföras, om det har förflutit mer än fem år sedan överträdelsen eller försummelsen har skett. Om överträdelsen eller försummelsen har varit fortlöpande räknas den femåriga tidsfristen från det att överträdelsen eller försummelsen har upphört. (Ny)

16 §

Påföljdsavgift för överträdelse av bestämmelserna om undersökningsförfarande

Om en överträdelse betraktas som obetydlig eller påförandet av påföljdsavgift annars är att betrakta som obefogat, kan revisionsverket påföra tillhandahållare av förmedlingstjänster som utför uppgifter som avses i artikel 22.3 i förordningen om politisk reklam eller andra personer som avses i artikel 51.1 a i förordningen om digitala tjänster en påföljdsavgift, om de uppsåtligt eller av oaktsamhet

- 1) motsätter sig en inspektion som förrättas med stöd av 5 §,
- 2) lämnar oriktig, ofullständig eller vilseledande information vid besvarandet av en med stöd av 3 § gjord begäran om information eller vid lämnandet av information under en inspektion enligt 5 § eller underlåter att lämna den begärda informationen inom den tid som myndigheten angett,
- 3) underlåter att rätta oriktig, ofullständig eller vilseledande information som de lämnat.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

Bestämmandet av påföljdsavgiftens storlek baserar sig på en samlad bedömning där hänsyn ska tas till överträdelsens art och omfattning samt det klandervärda i överträdelsen. Påföljdsavgiften får uppgå till högst en procent av den årsinkomst eller den globala årsomsättning som den tillhandahållare av förmedlingstjänster eller den andra person som avses i 1 mom. som är skyldig till överträdelsen har haft under den räkenskapsperiod som föregår den under vilken påföljdsavgiften påfördes.

En fysisk person får inte påföras påföljdsavgift för en överträdelse av skyldigheten att lämna information enligt 1 mom. 2 punkten, om det finns anledning att misstänka personen för brott och informationen har samband med det ärende som brottsmisstanken hänför sig till.

17 §

Offentlig varning

Revisionsverket kan i samband med tillsyn enligt artikel 22.4 i förordningen om politisk reklam meddela sponsorer, tillhandahållare av politiska reklammeddelanden och i artikel 21 i den förordningen avsedda lagliga företrädare en offentlig varning på det sätt som avses i artikel 22.5 g i den förordningen, om de uppsåtligt eller av oaktsamhet handlar i strid med sina skyldigheter enligt förordningen om politisk reklam.

Offentlig varning kan meddelas under förutsättning att ärendet som helhet betraktat inte ger anledning till strängare åtgärder.

Revisionsverket ska offentliggöra information om den offentliga varningen utan dröjsmål efter det att de som beslutet gäller har informerats om det och beslutet har vunnit laga kraft. Av offentliggörandet ska överträdelsens art samt de i 1 mom. avsedda aktörer som är ansvariga för överträdelsen framgå. Informationen ska finnas tillgänglig på revisionsverkets webbplats i fyra år. Om besvärsmyndigheten upphäver beslutet helt eller delvis, ska tillsynsmyndigheten offentliggöra information om besvärsmyndighetens beslut på samma sätt som varningen har offentliggjorts.

Om det skulle vara oskäligt att offentliggöra namnet på en fysisk eller juridisk person som meddelats en varning eller om offentliggörandet av varningen skulle äventyra ett pågående val eller en pågående folkomröstning, eller om offentliggörandet skulle äventyra en pågående myndighetsundersökning, får revisionsverket

1) skjuta upp offentliggörandet av varningen tills det inte längre finns grunder för att låta bli att offentliggöra den,

2) offentliggöra varningen utan att ange namnet på den som meddelats en varning,

3) låta bli att offentliggöra varningen, om de åtgärder som anges i 1 och 2 punkten inte är tillräckliga för att säkerställa att varningen inte äventyrar ett pågående val eller en pågående folkomröstning.

Om revisionsverket offentliggör en offentlig varning utan angivande av namnet på den som meddelats varningen, kan verket samtidigt fatta beslut om att offentliggöra namnet senare efter en skälig tid, om grunderna för att låta bli att offentliggöra namnet upphör under den tiden.

Revisionsverket får dock låta bli att offentliggöra en varning om det inte skulle vara oskäligt att offentliggöra beslutet på grund av att den åtgärd som beslutet avser är obetydlig.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

4 kap.

Samarbete med övriga medlemsstater samt Europeiska kommissionen

18 §

Nätverket för nationella kontaktpunkter

Revisionsverket samarbetar med de gemensamma kontaktpunkterna i de andra medlemsstaterna i Europeiska unionen och med Europeiska kommissionen i nätverket för nationella kontaktpunkter.

19 §

Utlämnande av handlingar till en myndighet i en annan medlemsstat eller till kommissionen

Revisionsverket har rätt att lämna ut sekretessbelagda handlingar till och röja sekretessbelagd information för en behörig myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, om det är nödvändigt för tillsynen över efterlevnaden av förordningen om politisk reklam.

Transport- och kommunikationsverket har i fråga om information som avses i 4 § rätt att lämna ut sekretessbelagda handlingar till och röja sekretessbelagd information för den i förordningen om digitala tjänster avsedda nämnden för digitala tjänster och myndigheter som är samordnare i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om det är nödvändigt för tillsynen över efterlevnaden av förordningen om politisk reklam.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

20 §

Registret över rättsliga företrädare

Revisionsverket ska i enlighet med artikel 21 i förordningen om politisk reklam upprätthålla ett register över de rättsliga företrädarna för de tillhandahållare av politiska reklamtjänster som inte är etablerade i en av Europeiska unionens medlemsstater.

Utöver vad som föreskrivs i artikel 21.1 i förordningen om politisk reklam ska en tillhandahållare av politiska reklamtjänster lämna uppgifterna elektroniskt, om inte revisionsverket av särskilda skäl godkänner att uppgifterna lämnas på papper.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

21 §

Offentliggörande av datum för val och folkomröstningar

Justitieministeriet meddelar revisionsverket de uppgifter om förfarandet vid rådgivande folkomröstningar i välfärdsområden och kommuner som behövs för efterlevnaden av artikel 26 i förordningen om politisk reklam.

22 §

Verkställighet av påföljdsavgift

Bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgift som påförts med stöd av denna lag finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

~~En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades.~~

23 §

Sökande av ändring

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Vid sökande av ändring i beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite tillämpas dock viteslagen.

I andra än i 13 och 16 § avsedda beslut som revisionsverket meddelar med stöd av i denna lag kan det bestämmas att beslutet ska iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärinstansen bestämmer något annat.

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . ~~Lagens 22 § 2 mom. gäller till och med utgången av 2025.~~

2.

Lag

om ändring av lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024) 1 § 2 mom., 3 § 1 mom.,
11 § 1 mom., 12 §, 16 § 3 mom. och 24 §, samt
fogas till lagen en ny 2 a §, till 13 § ett nytt 3 mom. och till 16 § ett nytt 4 mom. som följer :

1 §

Samordnare för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter

Transport- och kommunikationsverket är den i artikel 49 i förordningen om digitala tjänster
avsedda behöriga myndighet som svarar för tillsynen, om inte något annat följer av 2, 2 a och 3 §.
Andra behöriga myndigheter vid tillsynen över efterlevnaden av förordningen om digitala tjäns-
ter är konsumentombudsmannen, statens revisionsverk och dataombudsmannen i enlighet med 2,
2 a och 3 § (*behöriga myndigheter*).

2 a §

Statens revisionsverks behörighet

Den behöriga myndighet enligt artikel 49 i förordningen om digitala tjänster som svarar för till-
synen är statens revisionsverk enligt artikel 26.1 a–c i den förordningen när det gäller ideell och
samhällelig reklam.

3 §

Dataombudsmannens behörighet

Dataombudsmannen är den i artikel 49 i förordningen om digitala tjänster avsedda behöriga
myndighet som svarar för tillsynen

1) i fråga om artikel 26.1 a–c i den förordningen, när det inte är fråga om reklam som konsu-
mentombudsmannen utövar tillsyn över med stöd av 2 eller 2 a § i denna lag,

Betänkande LaUB 12/2025 rd

11 §

Åtaganden

Transport- och kommunikationsverket, statens revisionsverk eller dataombudsmannen kan genom sitt beslut bestämma att åtaganden som tillhandahållare av förmedlingstjänster erbjuder för efterlevnaden av förordningen om digitala tjänster ska vara bindande för dem. I beslutet ska det samtidigt konstateras att det inte längre finns skäl för den behöriga myndigheten att ingripa. Beslutet ska gälla tills vidare eller för en viss tid.

12 §

Myndighetssamarbete

När Transport- och kommunikationsverket, konsumentombudsmannen, statens revisionsverk och dataombudsmannen utför uppgifter enligt förordningen om digitala tjänster och denna lag ska de samarbeta med varandra på ett ändamålsenligt sätt.

De tillsynsmyndigheter som avses i 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) ska underrätta Transport- och kommunikationsverket och konsumentombudsmannen om sådana överträdelser av bestämmelserna i artiklarna 30–32 i förordningen om digitala tjänster som de fått kännedom om vid skötseln av sina egna uppgifter.

Om konsumentombudsmannen, statens revisionsverk eller dataombudsmannen tar emot en sådan begäran om åtgärder som avser de skyldigheter som en tillhandahållare av förmedlingstjänster har enligt förordningen om digitala tjänster, ska konsumentombudsmannen eller dataombudsmannen underrätta Transport- och kommunikationsverket om detta.

Transport- och kommunikationsverket ska årligen i samarbete med dataombudsmannen, konsumentombudsmannen och statens revisionsverk utarbeta en verksamhetsrapport enligt artikel 55 i förordningen om digitala tjänster.

13 §

Vite

Om det är fråga om vite som hänför sig till tillsynen över efterlevnaden av i 2 a § avsedda bestämmelser i förordningen om digitala tjänster, fattas beslut om utdömande av vite av den i 15 a § i lagen om statens revisionsverk (676/2000) avsedda påföljdsnämnden.

16 §

Påföljdsavgift för en leverantör av en onlineplattform

På påförande av påföljdsavgift för överträdelse eller försummelse av de bestämmelser som nämns i 1 mom. 4 punkten, när det är fråga om ett ärende som avses i 2 §, tillämpas lagen om vis-

Betänkande LaUB 12/2025 rd

sa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020). På påföljdsavgiftens storlek tillämpas dock 18 § i denna lag.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. ska den påföljdsnämnd som avses i 15 a § i lagen om statens revisionsverk påföra påföljdsavgift för överträdelse eller försummelse av de bestämmelser som nämns i 1 mom. 4 punkten, om det är fråga om ett ärende som avses i 2 a §.

24 §

Den europeiska nämnden för digitala tjänster

Transport- och kommunikationsverket samarbetar med övriga medlemsstaters samordnare för digitala tjänster, nämnden för digitala tjänster och Europeiska kommissionen. Transport- och kommunikationsverket deltar i nämndens möten. Även dataombudsmannen, konsumentombudsmannen och statens revisionsverk kan vid behov delta i nämndens möten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 4 och 10 § i lagen om kandidaters valfinansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009) 4 § 5 mom. och 10 § 2 mom., sådana de lyder, 4 § 5 mom. i lag 373/2025 och 10 § 2 mom. i lag 873/2020, som följer:

4 §

Begränsningar i fråga om kandidaters valfinansiering

Bestämmelser om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam och i lagen om organisering av tillsynen över efterlevnaden av Europeiska unionens förordning om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam (/).

Betänkande LaUB 12/2025 rd

10 §

Statens revisionsverks tillsynsuppgifter

Om en redovisningsskyldig trots uppmaning från statens revisionsverk inte lämnar in någon redovisning enligt denna lag eller om det konstateras att redovisningen är uppenbart oriktig eller bristfällig på väsentliga punkter, får statens revisionsverk vid vite förplikta den redovisningsskyldige att lämna in en redovisning eller rätta till felet eller bristen. Vitet döms ut av den påföljdsnämnd som avses i 15 a § i lagen om statens revisionsverk (676/2000). Bestämmelser om sökande av ändring i beslut som gäller föreläggande eller utdömande av vite finns i viteslagen (1113/1990).

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 8 och 9 e § i partilagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i partilagen (10/1969) 8 b § 5 mom. och 9 e § 2 mom., sådana de lyder, 8 b § 5 mom. i lag 374/2025 och 9 e § 2 mom. i lag 872/2020, som följer:

8 b §

Begränsningar i fråga om bidrag

I fråga om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam iakttas vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam och i lagen om organisering av tillsynen över efterlevnaden av Europeiska unionens förordning om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam (/).

Betänkande LaUB 12/2025 rd

9 e §

Tillsyn

Statens revisionsverk får vid vite förplikta tillsynsobjektet att fullgöra sin skyldighet, om handlingar eller uppgifter trots uppmaning från verket inte lämnas in, rättas eller kompletteras eller det inte visas att handlingarna eller uppgifterna är riktiga och tillräckliga och försummelsen enligt en helhetsbedömning är väsentlig. Vitet döms ut av den påföljdsnämnd som avses i 15 a § i lagen om statens revisionsverk (676/2000). Bestämmelser om sökande av ändring i beslut som gäller föreläggande eller utdömande av vite finns i viteslagen (1113/1990).

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om statens revisionsverk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens revisionsverk (676/2000) 7 § 1 mom. och 15 §, sådana de lyder, 7 § 1 mom. i lag 1198/2003 och 15 § i lag 954/2015, samt
fogas till lagen en ny 15 a §, som följer:

7 §

Revisionsverkets generaldirektör

Revisionsverkets verksamhet leds av generaldirektören, som avgör de ärenden vid revisionsverket som inte enligt 15 eller 15 a § avgörs av påföljdsnämnden eller om vilka inte något annat bestäms i verkets arbetsordning. Avgörandet av ett ärende som enligt lagen om riksdagens tjänstemän (1197/2003) ska avgöras av generaldirektören, ett ärende som gäller berättelsen till riksdagen eller revisionsverkets budgetförslag eller något annat för revisionsverkets verksamhet betydande ärende får inte överföras på någon annan tjänsteman.

Betänkande LaUB 12/2025 rd

15 §

Vite

Revisionsverket kan förelägga vite för fullgörande av de skyldigheter som anges i 4 § samt för att bokföringen ska försättas i reviderbart skick. Vite som har förelagts med stöd av denna eller någon annan lag döms ut av den påföljdsnämnd som avses i 15 a § i lagen om statens revisionsverk.

15 a §

Påföljdsnämnden och dess beslutanderätt i vissa påföljdsärenden

Vid revisionsverket finns en påföljdsnämnd. Påföljdsnämnden påför de påföljdsavgifter som omfattas av revisionsverkets behörighet.

Ordförande för påföljdsnämnden är verkets generaldirektör och ledamöter tre tjänstemän vid revisionsverket med magisterexamen i juridik eller motsvarande tidigare examen som generaldirektören utser för tre år i sänder.

Ordföranden och ledamöterna i påföljdsnämnden ska agera oberoende och opartiskt i sitt uppdrag.

Påföljdsnämnden ska fatta sitt beslut efter föredragning. Som beslut gäller den mening som flertalet har understött. Vid lika röstetal gäller som beslut den mening som är lindrigare för den som påföljden riktas mot.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ärenden som vid ikraftträdandet av denna lag är anhängiga vid vitesnämnden överförs till behandling i påföljdsnämnden.

6.

Lag

om ändring av 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 24 § 1 mom. 15 punkten, sådan den lyder i lag 274/2009, som följer:

Betänkande LaUB 12/2025 rd

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är följande myndighetshandlingar sekretessbelagda:

15) handlingar med uppgifter ur kampanjkonton samt andra motsvarande redogörelser för valfinansieringen och kostnaderna för valkampanjer som har lämnats till statens revisionsverk med stöd av lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009) eller lagen om organisering av tillsynen över efterlevnaden av Europeiska unionens förordning om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam, likaså uppgifter om inspektion som ankommer på en myndighet eller någon annan omständighet som har samband med en övervakningsåtgärd, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle äventyra övervakningen eller dess syfte eller utan vägande skäl skulle vara ägnat att orsaka den som har del i saken skada,

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 2 mom. 60 punkten, sådan den lyder i lag 860/2025, samt
fogas till 1 § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 416/2025, 860/2025 och / , en ny 61 punkt som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om verkställighet av följande administrativa påföljder av straffkaraktär:

Betänkande LaUB 12/2025 rd

~~36) en påföljdsavgift enligt 25 § i lagen om konsumtionstjänsters säkerhet (185/2025)~~ 60) avgift för trafikförseelse enligt 122 § i lagen om transport av farliga ämnen inom Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet (849/2025),

~~37)~~ 61) en påföljdsavgift enligt 13 och 16 § i lagen om organisering av tillsynen över efterlevnaden av Europeiska unionens förordning om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam (/).

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 5.11.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
medlem Pekka Aittakumpu saf
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Anette Karlsson sd
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Jani Kokko sd
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Susanne Päivärinta saml
medlem Mika Riipi cent
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Juha Viitala sd
ersättare Milla Lahdenperä saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.